

An mga angay buhaton ha aton mga anak nga nka ekperyensiya hin kahadlok han nglabay nga kalamidad

Ha kalamidad na umagi normal ha aton na tanggalon an ugmad ngan kahadlok nga gin-again hit aton mga anak. Kun iyo maobserbaran, it aton mga anak ng-iinop hin makaradlok, ngyayamang , nakurian pagkaturog, tapos ngkikinahadlok. Nareklamo na gin-ul-ulan hira it ira mga tiyan, naul-ol it ira ulo, nasuka, taposnahadlok perme bisan waray man rason.

Ini nga tanan amo ini it gin-aabat hit aton mga anak dara han ira gin-agian na kakurian. It mga masunod na pamaagi makabulig para hira maupay:

1. Pamatii it iyo mga anak kun karuyag nira mg-istorya tungod han bagyo , bisan man maulo-ol ha dughan. Karawta it ira kahadlok nga kakurian.
2. Tagi it iyo mga anak hin oras na ipaabat ha ira nga higugmaon niyo hira bisan man kamo damo it ginbubuhat na iba para mahatag ha ira it ira mga kinahanglan.
3. Ipaabat ha iyo mga anak na diri na delikado ngan mkaharadlok.
4. Ipaabat ha iyo mga anak na diri na delikado ha pamaagi hin pgharok ngan paghangkop ha ira, pg-istorya hin mga maupay na mga istorya, pangadi ngan pagmulay.
5. Ipaabat ha iyo mga anak nga makusog ira dughan hin pagpakita hin kaisog, pgkaluoy ngan pagbulig han mga naging biktima han bagyo ngan waray nira sala han mga nahatabo.
6. Tutdui hira kun ano it bagyo, kun paano hira mghirod para hit sunod nga maabot na mga bagyo. It iyo mga anak ngkahadlok na hito han bagyo nga ira gin-again sanglit mas maupay na tutduan hira dayon kun paonan-o mghirod para hit mga maabot pa nga bagyo para mawara ira kahadlok.
7. Ipaabat ha iyo mga anak na mas maupay kun makabulig hira hit pag-andam ngan paghirot para hit sunod nga mga bagyo.
8. Pangaro hin bulig ha maestra, social worker, or health worker kun it iyo mga anak nag-agi hin sobra nga kakurian.

It mga masunod nga importante na mahibaruan niyo ngan siguraduhon na it iyo mga anak maproteksiyonan tikang yana:

1. Siguraduhon niyo nga it iyo mga anak mahibaro hira hit ira mga ngaran (diri la kay agnay) , kun taga diin, kamo ngan hain naukoy, it ira idad ira kapanganakan ky makabulig ini para mabilngan niyo hira kun mawara ha iyo.
2. Siguraduhon niyo nga urupod kamo ngan hit iyo mga anak, ayaw bayai nga waray nanginano ngan kun mabalhin man kamo dapat urupod kamo ngatanan.
3. Updi it iyo mga anak na mga gudti pa perme labi na it mga babaye kun nakaturog.
4. Siguraduhon niyo na mayda niyo pagkikitaan nga lugar kun burublag kamo (pwede simbahan or it kilala ngada ha iyo nga lugar) labi na kun kakabalhin pala niyo . Siguraduhon niyo na kamo ngatanan maaram hito na lugar ngan it pasikot-sikot.
5. Ayaw bayai niyo it iyo mga anak na mgbantay/manginano hit ira kamanghuran hin maiha

6. Siguraduhon na mayda matatapuran nga dako na para mgbantay/manginano hit iyo mga anak kun it iyo kabulig or yaya waray. Ayaw bayai it iyo mga anak ha diri niyo kilala mas maupay mg-urusa kamo hit iba liwat na pamilya para bantayan it iyo mga anak.
7. Ayaw tuguti it iyo mga anak na maglakat ha iyo panimalay bisan pa maaro hin bulig , o ha mga ampunan. Maghirot kamo ha mga tawo na naghingyap pagbantay iyo mga anak labi na an mgihatag kuno hin trabaho ha siyudad ky bangin mayda nira maraot na plano.
8. Ayaw pabay-i it iyo mga anak mgmulay ha gawas hit iba liwat na kabataan kun waray nanginano o mglinakat ha karsada. Kun karuyag nira kumita hit iyo mga amyaw o it mga nahanabo ha gawas siguraduha na upod kamo. Siguraduhon liwat na it mga durodako niyo nga mga anak diri liwat harayo ha iyo hin maiha.
9. Ig-isplekar ha iyo mga anak nga diri hira humarani hit mga patay nga lawas ngan mahugaw na tubig kay dilikado ha ira lawas. Ngan diri liwat hira mgkadto hit mga lugar nga mayda mga ruba kay bangin hira madisgrasya.
10. Ipasabot ha Brgy officials, pulis (Unicef) kun ngtitimangno o mayda niyo bata nga ginkit-an na diri niyo anak.
11. Kun mayda niyo mahikit-an nga bata nga nawara pakianhi kun tagi diin hira. Pamakiana hit mga tawo dida hito nga lugar kay bangin hira makabulig paghatag hin impormasyon. Ilakat it bata hito nga lugar kun diin niyo nakit-an kun dilikado para hit iya kinabuhi o waray talaga manginano hito na bata. Tigamni kun diin nahatad-an ngan kun mayda impormasyon na makabulig para mahikit-an ira pamilya ngan ipasabot ha barangay officials or (UNICEF).

DEPARTMENT of SOCIAL WELFARE and DEVELOPMENT

COUNCIL for the WELFARE of CHILDREN

CHILD PROTECTION WORKING GROUP

Kon myda mga problema mahitungod sa kahadlok san kabataan puydi mangaro tambulig sa DSWD Field 08, Tacloban City ngan tawagan ine nga contact number 0920-4955879 or 0917-3108863